RAPORT KOŃCOWY Z KONSULTACJI PROJEKTU DOKUMENTU „STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZAKROCZYM NA LATA 2027-2037”

Październik 2026

Konsultacje projektu dokumentu Strategia Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037 zostały przeprowadzone działając na podstawie art. 5a ust. 1 i art. 30 ust. 2 pkt. 1a) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2026 r. poz. 662), art. 6 ust. 3,4,5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz.U. z 2025 r. poz. 198) oraz uchwały nr XXVII/236/2026 Rady Gminy Zakroczym z dnia 18 lutego 2026 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt dokumentu Strategia Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037, w szczególności kierunki działań, które umożliwiają realizację określonych w Strategii celów strategicznych i operacyjnych. Celem konsultacji było umożliwienie złożenia opinii i uwag mieszkańców Gminy Zakroczym oraz podmiotów wymienionych w art. 6 ust 3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju do projektu Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037.

Konsultacje przeprowadzone zostały z:

1. Mieszkańcami Gminy Zakroczym,
2. Sąsiednimi gminami i związkami,
3. Lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi,
4. Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Warszawie,
5. Zarządem Województwa Mazowieckiego w Warszawie.

Konsultacje społeczne odbywały się w terminie od 11 września 2026 r. do 16 października 2026 r.

Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone w formie pisemnego zbierania uwag i opinii. W dniu 11 września 2026 roku dokument Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037 został udostępniony do wglądu dla każdego zainteresowanego w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu, a także opublikowano wersję elektroniczną projektu ww. Strategii oraz zawiadomienie Burmistrza o zamiarze przeprowadzenia konsultacji na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu. W zawiadomieniu Burmistrz poinformował o możliwości wniesienia opinii i uwag w wybranej formie:

a) w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu, Rynek 5, 05-170 Zakroczym,
b) pocztą na adres Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu, Rynek 5, 05-170 Zakroczym (decyduje data wpływu do Urzędu),
c) poprzez system e-Doręczeń, adres skrytki Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu, Skrytka e-doręczeń: AE:PL-77349-86126-AHFWJ-18 (decyduje data wpływu do Urzędu),
d) za pomocą poczty elektronicznej, na adres: urzad@zakroczym.pl

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie pismem z dnia 26 sierpnia 2026 roku ZNAK: W.RZP.610.61.2026 zaopiniował projekt Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037 pozytywnie. Zarząd Województwa Mazowieckiego pismem ZNAK: OTC-UO.401A.08.2026.MS z dnia 31 sierpnia 2026 roku również zaopiniował pozytywnie projekt w. w. dokumentu.

W ramach konsultacji społecznych do Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu wpłynął jeden formularz, wypełniony przez mieszkańca Gminy.

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	**Uwaga nr 1** Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U z 2023 r. poz. 300), działania wg II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (IIaPGW) przypisane do kompetencji poszczególnych podmiotów, które mogą być istotne przy opracowywaniu strategii rozwoju gminy Zakroczym to: a) działania do realizowania przez gminę: – aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP, – uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami, – realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych; b) działania do realizowania przez właściciela urządzeń wodnych: – opracowanie wariantowej analizy sposobu udrożnienia budowli piętrzących na cieku wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej, – realizacja wybranego wariantu udrożnienia cieku - działanie inwestycyjne, – budowa przepławki, przywrócenie drożności odcinków rzek, – budowa przepławki, przywrócenie drożności odcinków rzek na kanale A przy Stopniu Wodnym Włocławek w związku z budową kolejnego stopnia wodnego poniżej Włocławka;	**Ad. 1 Uwaga uwzględniona** Diagnozę stanu Gminy w zakresie zasobów wodnych uzupełniono zgodnie z treścią uwagi. (str. 111)
Stowarzyszenie Metropolia Warszawa	**Uwaga nr 2** Rozdział 6. Obszary strategicznej interwencji, str. 139 „Dla obszarów peryferyjnych metropolii, w których znajduje się również Gmina Zakroczym, obserwuje się niższy poziom rozwoju, w tym szczególnie bogactwo i nasycenie podstawową infrastrukturą, niż na obszarach skoncentrowanych w pobliżu Warszawy.” Uwaga: Sugerujemy przeformułowanie wyżej wymieniowego fragmentu, aby był spójny z oryginalną intencją autorów SRMW: „Dla obszarów	**Ad. 2 Uwaga uwzględniona** Treść wskazanego fragmentu dokumentu skorygowano zgodnie z uwagą. (str. 142)

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	peryferyjnych metropolii, w których znajduje się również Gmina Zakroczym, obserwuje się niższe wskaźniki, które dotyczą bogactwa i nasycenia podstawową infrastrukturą, niż dla obszarów centralnych metropolii warszawskiej.”	
	Uwaga nr 3 Rozdział 7. Analiza SWOT, str. 146-150 Uwaga: Sugerujemy ponowną weryfikację zagrożeń i szans, ponieważ niektóre nie wpisują się w definicję jako czynniki zewnętrzne, na które gmina nie ma bezpośredniego wpływu. Są to np.: • Zwiększenie aktywności obywatelskiej i społecznej poprzez regularne wsparcie inicjatyw społecznych, tj. KGW, OSP, fundacje, stowarzyszenia; • Dalsze wykorzystanie mediów społecznościowych jako dostępnego i atrakcyjnego kanału komunikacji samorządu z mieszkańcami; • Promocja lokalnej tożsamości jako budulec marki turystyczno-kulturowej Gminy; • Słabo rozwinięta infrastruktura rowerowa ogranicza rozwój bezpiecznej mobilności codziennej, rekreacyjnej i turystycznej. Gmina ma wpływ na wymienione powyżej czynniki, więc sugerujemy uwzględnić je jako czynniki wewnętrzne.	**Ad. 3 Uwaga nie została uwzględniona** Szanse i zagrożenia zawarte w analizie SWOT zostały sformułowane jako możliwe następstwa mocnych i słabych stron, wynikających z Diagnozy, a także tendencji ogólnokrajowych i ogólnoświatowych. Przedstawione w uwadze przykłady wynikają z obu tych czynników, będąc niezależnymi od Gminy następstwami zaobserwowanych zjawisk, np. zwiększenie aktywności obywatelskiej i społecznej może wynikać z regularnego wspierania inicjatyw społecznych, co zostało uwzględnione w mocnych stronach („Stałe wsparcie działalności organizacji pozarządowych poprzez programy i konkursy zapewniające dofinansowanie na realizację zadań”), dalsze wykorzystywanie mediów społecznościowych jako dostępnego i atrakcyjnego kanału komunikacji wynika z ogólnoświatowych trendów popularyzacji komunikatorów internetowych oraz e-usług, w tym e-administracji, promocja lokalnej tożsamości jako budulec marki turystyczno-kulturowej gminy wynika z posiadanych walorów, które obecnie nie są wykorzystywane w pełni. Ograniczony rozwój bezpiecznej mobilności jest z kolei następstwem słabo rozwiniętej infrastruktury rowerowej, której powstanie zależy nie tylko od Gminy, ale również od zarządców dróg ponadlokalnych.
	Uwaga nr 4 Rozdział 12. Spójność z dokumentami wyższego rzędu, str. 186 Uwaga: Sugerujemy uzupełnienie listy dokumentów o „Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+”	**Ad. 4 Uwaga uwzględniona** Tabelę dotyczącą powiązania z dokumentami wyższego rzędu uzupełniono zgodnie z treścią uwagi. (str. 202). Odniesienie do wymienionego dokumentu zawarto

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	(SUMP MW), który już został wspominany w niniejszym projekcie Strategii. Cele, które są spójne z projektem niniejszej Strategii to np.: • Cel horyzontalny I: Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego wszystkich użytkowników; • Cel horyzontalny II: Redukcja wpływu transportu na środowisko i klimat; • Cel horyzontalny III: Poprawa dostępu do publicznego transportu zbiorowego; • Cel operacyjny 4: Optymalizacja ruchu samochodowego; • Cel operacyjny 5: Mobilność aktywna podstawowym sposobem realizacji podróży niedalekich. SUMP MW należałoby również wskazać we wstępie niniejszego projektu Strategii na str. 10.	również w zestawieniu dokumentów nadrzędnych. (str. 10, 189)
	Uwaga nr 5 Rozdział 12. Spójność z dokumentami wyższego rzędu, Tabela 40, str. 187 Uwaga: W tabeli brakuje zestawienia celów projektu niniejszej Strategii z celami dokumentów wyższego rzędu. Ujęte są jedynie cele dokumentów wyższego rzędu. Przed tabelą umieszczone jest wprowadzenie „Poniższa Tabela 40. przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037 z wyżej wymienionymi dokumentami.”, natomiast nie ma ono odzwierciedlenia w rzeczywistości.	**Ad. 5 Uwaga nie została uwzględniona** W zestawieniu przedstawiono cele, które pozostają w bezpośrednim związku z celami i kierunkami działań przyjętymi w Strategii. Przedstawione w tabeli cele dokumentów wyższego rzędu zostały zatem wyselekcjonowane spośród pełnego katalogu celów jako najbardziej adekwatne do zakresu i założeń Strategii. Jednocześnie należy podkreślić, iż relacje pomiędzy celami dokumentów nadrzędnych a celami Strategii nie mają charakteru jednoznacznego. W wielu przypadkach pojedynczy cel dokumentu wyższego rzędu znajduje odzwierciedlenie w kilku celach strategicznych lub operacyjnych Strategii, podobnie jak jeden cel Strategii może realizować jednocześnie kilka celów określonych w dokumentach nadrzędnych. Z tego względu przedstawienie prostego, pełnego zestawienia wszystkich celów obu poziomów dokumentów byłoby mało czytelne i nie oddawałoby rzeczywistego charakteru powiązań.
	Uwaga nr 6 Rozdział 12. Spójność z dokumentami wyższego rzędu, str. 198	**Ad. 6 Uwaga uwzględniona**

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	Uwaga: Prosimy o poprawienie błędów w nazwach kierunków działań ze „Strategii rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku". Prawidłowe nazwy to „Adaptacja i mitygacja zmiany klimatu" zamiast „Adaptacja i mitygacja zmian klimatu" oraz „Bezpieczeństwo metropolitalne" zamiast „Bezpieczeństwo energetyczne".	Wskazane fragmenty dokumentu skorygowano zgodnie z treścią dokumentu „Strategii rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku". (str. 201)
	Uwaga nr 7 Rozdział 12. Spójność z dokumentami wyższego rzędu, str. 198 Uwaga: Prosimy o dodanie do tabeli kierunków horyzontalnych „SMART – administracja" i „Wysokie standardy metropolitalne" ze „Strategii rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku" do zapisów dotyczących spójności, jeśli projekt Strategia Rozwoju Gminy Zakroczym 2027-2037 również jest z nimi spójny.	**Ad. 7 Uwaga uwzględniona** Tabelę dotyczącą powiązania z dokumentami wyższego rzędu uzupełniono zgodnie z treścią uwagi. (str. 202).
	Uwaga nr 8 Rozdział 12. Spójność z dokumentami wyższego rzędu, str. 198 Uwaga: Wizja „Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+" i „Strategii rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku" jest taka sama, w związku z czym sugerujemy uwzględnienie jej dla obydwu dokumentów.	**Ad. 8 Uwaga uwzględniona** Fragmenty tabeli powiązań z dokumentami wyższego rzędu wskazane w uwadze skorygowano zgodnie z uwagą. (str. 201)
	Uwaga nr 9 Uwaga ogólna – prośba o zmianę pisowni „Strategii Rozwoju Metropolii Warszawskiej do 2040 roku" na „Strategię rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku".	**Ad. 9 Uwaga uwzględniona** Skorygowano pisownię zgodnie z uwagą.
	Uwaga nr 10 Uwaga ogólna – sugerujemy zmianę pojęcia „Obszar Metropolitalny Warszawy" na „metropolię warszawską", np. na str. 68, 131. Staramy się odchodzić od innych sformułowań niż „metropolia warszawska", zgodnie ze „Strategią metropolii warszawskiej do 2040 roku". Przed: Str. 68 W ramach obszaru metropolitalnego Warszawy, do którego zalicza się również Gmina Zakroczym, opracowany został w 2023 roku „Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+" Str. 131 Wspólnym założeniem wyznaczonych, w Strategii Rozwoju Metropolii Warszawskiej, celach jest zapewnienie zrównoważonego	**Ad. 10 Uwaga uwzględniona** Skorygowano pisownię zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	rozwoju, poprawa jakości życia mieszkańców i zwiększenie konkurencyjności całego obszaru metropolitalnego. Po: Str. 68 Dla metropolii warszawskiej należy Gmina Zakroczym, opracowany został w 2023 roku „Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+". Str. 131 Wspólnym założeniem wyznaczonych, w Strategii Rozwoju Metropolii Warszawskiej, celach jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju, poprawa jakości życia mieszkańców i zwiększenie konkurencyjności całej metropolii warszawskiej.	
Mieszkaniec 1	**Uwaga nr 11** *(Cały projekt, w szczególności s. 150 oraz 202-211)* Treść uwagi: Projekt wymaga uzupełnienia i korekty przed skierowaniem go do uchwalenia. Należy przede wszystkim wyjaśnić rozbieżności w danych, uzupełnić misję i wizję, wskazać rzeczywiste priorytety, określić sposób wdrażania i finansowania oraz poprawić system wskaźników. Do czasu wykonania tych prac zasadne jest wstrzymanie dalszej procedury. Jeżeli wprowadzone zmiany będą istotne dla celów, przedsięwzięć lub sposobu ich realizacji, poprawioną wersję należy ponownie udostępnić mieszkańcom. Proszę również o odrębne rozpatrzenie każdej uwagi nr 1-31 oraz wskazanie w raporcie z konsultacji, czy została przyjęta, częściowo przyjęta czy odrzucona, wraz z uzasadnieniem i wskazaniem miejsca dokonanej zmiany. Uzasadnienie: Stwierdzone braki dotyczą podstawowych elementów strategii, a nie tylko jej redakcji. Przyjęcie dokumentu bez ich usunięcia może prowadzić do wyboru niewłaściwych priorytetów, planowania zadań na podstawie niespójnych danych oraz przyjęcia zobowiązań bez potwierdzonego sposobu realizacji i finansowania. Zbiorcze odniesienie się do wielu różnych problemów nie pozwoli ustalić, które z nich zostały rzeczywiście wyjaśnione lub poprawione.	**Ad. 11 Uwaga uwzględniona częściowo** Wszystkie uwagi zawarte w formularzu zostały rozpatrzone, a sam dokument poddany ponownej weryfikacji. Wprowadzone zmiany nie wpływają na zakres merytoryczny dokumentu, w związku z czym nie wymaga przeprowadzania ponownej procedury konsultacyjnej.
	Uwaga nr 12 *(Spis treści s. 2; ponadto s. 72, 82, 188 i 190)*	**Ad. 12 Uwaga uwzględniona**

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	Treść uwagi: Dokument wymaga pełnej korekty redakcyjnej, językowej i technicznej. Należy poprawić spis treści, numerację rozdziałów, podpisy tabel i wykresów oraz błędy w tekście, w tym między innymi: numer "25.2.6. Szkolnictwo" zamiast 5.2.6, słowo "col" na s. 72, podwójny średnik na s. 82, fragment "de wszystki" na s. 188 oraz zapis "rozbudowa ii modernizacja" na s. 190. Korekta powinna objąć cały dokument, a nie wyłącznie wymienione przykłady. Uzasadnienie: Błędy redakcyjne utrudniają jednoznaczne odwoływanie się do poszczególnych części strategii i mogą powodować wątpliwości, czy niektóre zapisy, wartości lub oznaczenia są zamierzone. Ich liczba wskazuje również na brak końcowej kontroli jakości. Pozostawienie takich usterek w dokumencie uchwalanym przez Radę obniża jego wiarygodność i może utrudnić późniejsze monitorowanie oraz powoływanie się na jego postanowienia.	Dokument został poddany ponownej weryfikacji językowej, redakcyjnej oraz technicznej.
	Uwaga nr 13 *(Metodyka i badanie ankietowe, s. 11-12 oraz załącznik 2, s. 212-220)* Treść uwagi: Opis badania ankietowego należy doprecyzować. Nie należy utożsamiać 161 respondentów z 388 osobami tylko dlatego, że odpowiedzi przeliczono przez przeciętną liczbę osób w gospodarstwie domowym. Należy podać faktyczną liczbę respondentów, sposób ich rekrutacji, liczbę odpowiedzi na każde pytanie, zasady pytań wielokrotnego wyboru, strukturę terytorialną próby oraz ograniczenia badania. Trzeba wyraźnie zaznaczyć, że badanie nie ma charakteru reprezentatywnego dla całej gminy ani dla poszczególnych sołectw. Uzasadnienie: Jedna osoba udzielająca odpowiedzi nie przekazuje automatycznie opinii wszystkich członków swojego gospodarstwa domowego. Dodatkowo 75% respondentów mieszkało w mieście, a ze Śniadowa, Wojszczyc i Zarębów nie uzyskano żadnych odpowiedzi. Przedstawienie wyników jako opinii 388 osób może zawyżać znaczenie badania i prowadzić do błędnych	**Ad. 13 Uwaga uwzględniona** Usunięto odniesienie do zwiększonej liczby badanych zgodnie z uwagą. (str. 11)

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	wniosków o potrzebach mieszkańców terenów wiejskich, a w konsekwencji do niewłaściwego ustalenia priorytetów i podziału środków.	
	Uwaga nr 14 *(Diagnoza demograficzna, s. 16 i 18)* Treść uwagi: Dane demograficzne są wewnętrznie niespójne i wymagają wyjaśnienia. Należy poprawić tytuł tabeli 1, opis zmian liczby ludności oraz wskazać przyczyny różnic między danymi Urzędu Miejskiego i GUS. Trzeba jednoznacznie określić, który zbiór danych stanowi podstawę diagnozy, prognoz, celów i wskaźników. W szczególności należy wyjaśnić różnicę między liczbą 5577 mieszkańców na s. 16 a sumą 5751 osób wynikającą z tabeli na s. 18 oraz poprawić opis skali ubytku ludności w mieście i na wsi. Uzasadnienie: Tabela 1 została opisana jako obejmująca lata 2018-2024, mimo że zawiera lata 2021-2025. Z przytoczonych danych wynika spadek liczby mieszkańców o 119 osób w mieście i o 91 osób na wsi, a więc wniosek o większym bezwzględnym ubytku na wsi nie odpowiada przedstawionym wartościom. Niewyjaśniona różnica 174 mieszkańców wpływa na wskaźniki liczone na osobę, prognozy zapotrzebowania na szkoły, transport, wodę, kanalizację i mieszkania. Przyjęcie niewłaściwej bazy może prowadzić do błędnego oszacowania skali przyszłych usług i inwestycji.	**Ad. 14 Uwaga uwzględniona** Diagnoza została ponownie zweryfikowana i skorygowana we wskazanym zakresie. (str. 16) W treści Diagnozy dodano wyjaśnienie zachodzących rozbieżności. (str. 19-20)
	Uwaga nr 15 *(Prognoza ludności, s. 18-19, tabela 4)* Treść uwagi: Prognoza ludności wymaga ponownej weryfikacji z publikacją źródłową GUS. Należy sprawdzić wszystkie wartości, wskazać zastosowany wariant prognozy, datę pobrania danych i ewentualne przekształcenia dokonane przez autorów. Szczególnego wyjaśnienia wymaga seria dla Nasielska, w której liczba mieszkańców spada z 19 238 w 2026 r. do 18 284 w 2027 r., a następnie wzrasta do 19 341 w 2028 r. Uzasadnienie:	**Ad. 15 Uwaga uwzględniona** Cała tabela została poddana ponownej weryfikacji i poprawie wykazanych błędów. (str. 19) Opis prognozy liczby ludności wraz z opisem tabeli zawierającej dane statystyczne prognozy został uzupełniony o zastosowany wariant oraz datę dostępu do danych. (str. 18-19)

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	Jednoroczny spadek, a następnie wzrost o około tysiąc osób nie jest spójny z pozostałym przebiegiem prognozy ani z podanym saldem zmian. Może to być omyłka pisarska, przesunięcie danych lub zastosowanie innego zakresu terytorialnego, ale dokument tego nie wyjaśnia. Pozostawienie tej wartości bez sprawdzenia może zniekształcić porównanie Zakroczymia z innymi gminami i prowadzić do błędnych wniosków o tempie depopulacji oraz przyszłym zapotrzebowaniu na usługi publiczne.	
	Uwaga nr 16 *(Oświata, s. 55-56, tabela 14)* Treść uwagi: Należy poprawić interpretację danych o liczbie nauczycieli i liczbie etatów. Nie uwzględniono, że liczba zatrudnionych osób i liczba etatów to różne wielkości, a wartości 1,58, 1,14 i 1,11 zostały najprawdopodobniej obliczone przez podzielenie liczby nauczycieli przez liczbę etatów. Na podstawie tabeli 14 nie można stwierdzić, że wszystkie placówki zapewniają nauczycielom zatrudnienie w pełnym wymiarze. Należy podać prawidłowy sposób obliczenia i odpowiednio przeredagować wnioski. Uzasadnienie: W szkole w Zakroczymiu wykazano 38,19 etatu przy 43 nauczycielach, co samo w sobie przeczy wnioskowi, że każda osoba ma pełny etat. Odwrócenie licznika i mianownika prowadzi do wskaźnika, który nie opisuje przeciętnego wymiaru zatrudnienia. Błędna interpretacja może skutkować nieprawidłową oceną braków kadrowych, kosztów oświaty i stabilności zatrudnienia oraz może zostać wykorzystana jako niewłaściwa podstawa decyzji organizacyjnych.	**Ad. 16 Uwaga uwzględniona.** Analizę skorygowano zgodnie z uwagą. (str. 55)
	Uwaga nr 17 *(Drogi gminne, s. 62-63, tabela 16 i wykres 21)* Treść uwagi: Dane dotyczące dróg gminnych są niespójne i należy je ponownie przeliczyć. Trzeba uzupełnić brakującą kategorię nawierzchni, uzgodnić długości i udziały dróg oraz sporządzić wykres 21 na podstawie tego samego, jednoznacznie opisanego zbioru danych. Należy także poprawić stwierdzenie, że nawierzchnia betonowa stanowi ponad połowę dróg.	**Ad. 17 Uwaga uwzględniona** Tabelę z wykazem nawierzchni dróg uzupełniono o brakującą kategorię. Ponadto weryfikacji i poprawie poddano zgodność z wykresem udziału dróg o nawierzchni twardej i gruntowej oraz doprecyzowano jego opis, w celu rozróżnienia terminów dróg utwardzonych i o nawierzchni twardej. (str. 62-63)

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	Uzasadnienie: Pozycje tabeli 16 sumują się do 56,22 km, podczas gdy długość ogółem wynosi 58,15 km, co pozostawia 1,93 km bez klasyfikacji. Nawierzchnia betonowa stanowi około 48%, a nie ponad połowę. Wykres wskazuje 45% dróg gruntowych, natomiast tabela wykazuje 5,5 km, czyli około 9,5% całej sieci. Tak duża różnica może prowadzić do błędnej oceny skali potrzeb remontowych, kolejności modernizacji dróg i wysokości środków, które należy na ten cel zabezpieczyć.	
	Uwaga nr 18 *(Sieć wodociągowa, s. 70, wykres 26)* Treść uwagi: Należy zweryfikować serię danych o liczbie przyłączy wodociągowych oraz udokumentować przyczynę spadku z 1550 do 1355 przyłączy. Brak nowych inwestycji nie wyjaśnia zmniejszenia istniejącego zasobu. Jeżeli przyczyną była zmiana definicji, korekta ewidencji, likwidacja przyłączy lub zmiana źródła danych, należy wskazać to wprost. W razie braku potwierdzonych informacji należy zrezygnować ze spekulacyjnego wyjaśnienia. Uzasadnienie: Liczba przyłączy jest wielkością zasobową, dlatego jej znaczny spadek wymaga konkretnej przyczyny. Przypisanie go mniejszej liczbie zakończonych inwestycji może prowadzić do błędnego wniosku o pogorszeniu dostępu do sieci lub o dynamice rozwoju zabudowy. Niewiarygodna wartość bazowa utrudni również ocenę przyszłych inwestycji i może spowodować, że późniejszy wzrost zostanie uznany za sukces, mimo że będzie jedynie skutkiem korekty ewidencji.	**Ad. 18 Uwaga uwzględniona.** Skorygowano treść Diagnozy zgodnie z uwagą (str. 70)
	Uwaga nr 19 *(Kanalizacja i gospodarka ściekowa, s. 71-73, 141 i 158)* Treść uwagi: W części strategicznej nie uwzględniono odrębnego i mierzalnego programu poprawy gospodarki ściekowej na terenach wiejskich. Należy wskazać miejscowości i obszary wymagające interwencji, rozwiązanie docelowe dla każdego z nich, kolejność działań, cele pośrednie na 2030 r. i	**Ad. 19 Uwaga nie została uwzględniona** Strategia Rozwoju Gminy ma charakter dokumentu długookresowego i kierunkowego, w związku z czym, na etapie jej opracowywania nie jest możliwe precyzyjne określenie szczegółowych parametrów realizacyjnych dla wszystkich planowanych działań. Wynika to z faktu, że zakres, harmonogram oraz sposób finansowania

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	końcowe na 2037 r., orientacyjne koszty, źródła finansowania oraz zasady kontroli zbiorników bezodpływowych. Trzeba także rozróżnić obszary przeznaczone do kanalizacji zbiorczej od tych, dla których uzasadnione będą rozwiązania indywidualne lub lokalne. Uzasadnienie: Diagnoza wskazuje 0% korzystających z kanalizacji na wsi oraz 1125 zbiorników bezodpływowych w 2025 r., a SWOT uznaje brak kanalizacji wiejskiej za słabą stronę. Ogólne hasła i jeden wskaźnik dla całej gminy nie pozwalają ustalić, kiedy i gdzie nastąpi poprawa. Brak programu terytorialnego może utrwalić różnice między miastem a wsią, zwiększać ryzyko nieprawidłowego odprowadzania ścieków i uniemożliwić mieszkańcom ocenę, czy ich miejscowość została objęta realnym planem działania.	poszczególnych przedsięwzięć są uzależnione od wielu zmiennych czynników, m.in. aktualnych i przyszłych możliwości finansowych gminy, dostępności środków zewnętrznych, zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz sytuacji makroekonomicznej. Strategia wskazuje katalog kierunków działań i potencjalnych przedsięwzięć rozwojowych, natomiast ich szczegółowe warunki realizacji przedstawione zostaną na etapie tworzenia dokumentów planistycznych i wykonawczych, m.in. budżetu gminy, wieloletniej prognozy finansowej czy programów sektorowych.
	Uwaga nr 20 *(Sieć telekomunikacyjna, s. 81-82)* Treść uwagi: Dane o punktach adresowych, zasięgu sieci i planowanych inwestycjach telekomunikacyjnych wymagają doprecyzowania. Należy zdefiniować każdą kategorię, wskazać, czy kategorie mogą się nakładać, wyeliminować podwójne liczenie oraz przedstawić jeden bilans obejmujący stan obecny, inwestycje potwierdzone i białe plamy, które pozostaną po ich zakończeniu. Uzasadnienie: Podano 2241 punktów adresowych, 1567 punktów z dostępem i 696 białych plam, co łącznie daje 2263 punkty, czyli więcej niż liczba ogółem. Jednocześnie 1733 punkty mają być objęte inwestycjami, choć część z nich posiada już zasięg, a 474 mają pozostać białymi plamami. Bez wyjaśnienia relacji między kategoriami można zarówno zawyżyć, jak i zaniżyć skalę wykluczenia cyfrowego. Może to prowadzić do niewłaściwego wskazania obszarów interwencji i błędnej oceny skuteczności planowanych inwestycji.	**Ad. 20 Uwaga uwzględniona częściowo** W Diagnozie przedstawiono aktualne definicje białych plam NGA, zgodnie z którymi obejmują one zarówno punkty adresowe bez żadnego zasięgu oraz punkty adresowe z zasięgiem o przepustowości poniżej 100 Mb/s. Oznacza to, że na sumę wszystkich punktów adresowych w Gminie składają się 1567 punkty w zasięgu oraz 674 punkty bez zasięgu. Różnica 22 punktów, będących białymi plamami NGA obejmuje punkty w zasięgu o przepustowości poniżej 100 Mb/s, a więc zawiera się w 1567 punktach adresowych. We fragmencie odnoszącym się do zaplanowanych inwestycji skorygowano błąd pisarski, w którym 474 punkty adresowe zaplanowane do objęcia zasięgiem stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych to punkty obecnie będące białymi plamami (bez zasięgu), a nie predysponowane do pozostania białymi plamami. (str. 82)
	Uwaga nr 21 *(Dojazdy do pracy, s. 89)*	**Ad. 21 Uwaga uwzględniona częściowo**

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	Treść uwagi: Dane dotyczące dojazdów do pracy są niespójne i należy je uporządkować. Trzeba wskazać rok, źródło, zakres terytorialny oraz rozdzielić dane dla całej gminy od danych dotyczących wybranych kierunków. Należy również ponownie obliczyć saldo przepływów i wyjaśnić różnicę między liczbami 1178 i 1352 a podanymi dalej wartościami 117 i 1462. Uzasadnienie: Pierwszy zestaw danych daje saldo +174 osoby, podczas gdy w dalszej części podano saldo 117 i napływ 1462 osób. Nie wiadomo, czy wartości odnoszą się do innych grup, okresów albo obszarów. Bez tego wyjaśnienia nie można wiarygodnie określić, czy Zakroczym jest miejscem zatrudnienia, czy przede wszystkim gminą wyjazdową. Błędny wniosek może wpłynąć na planowanie transportu publicznego, układu drogowego, terenów gospodarczych i działań na lokalnym rynku pracy.	Dane dotyczące rynku pracy zostały ponownie zweryfikowane, skorygowane oraz uszczegółowione. Podane w uwadze wartości sald (174 osoby oraz 117 osób) dotyczą dwóch odrębnych analiz – analizy przepływów pomiędzy gminami powiązanymi rynkiem pracy oraz analizy przepływów pomiędzy gminami z analizy porównawczej, tj. Zakroczym, Gózd, Mierzęcice, Nowa Wielka Wieś, a miastami, leżącymi w ich sąsiedztwie, w których zlokalizowany jest port lotniczy. (str. 89)
	Uwaga nr 22 *(Bezrobocie, s. 91, tabela 27)* Treść uwagi: Tabela dotycząca bezrobocia wymaga weryfikacji i uzupełnienia. Należy sprawdzić liczbę 241 bezrobotnych w Nasielsku w 2022 r., uzupełnić brakujące udziały procentowe za 2025 r. oraz zastosować jednakowo zdefiniowany mianownik i sposób obliczeń dla wszystkich jednostek. Źródło powinno być wskazane w sposób pozwalający odtworzyć dane. Uzasadnienie: Seria dla Nasielska wynosi 574, 241, 535, 520 i 568 osób, a więc wartość 241 wyraźnie odstaje od lat sąsiednich i może wynikać z omyłki lub innego zakresu danych. Brak udziałów dla powiatu i większości gmin uniemożliwia pełne porównanie. Niespójna tabela może prowadzić do błędnego ustalenia pozycji Zakroczymia na tle innych gmin oraz do niewłaściwej oceny skali problemów rynku pracy i potrzeb w zakresie aktywizacji zawodowej.	**Ad. 22 Uwaga uwzględniona** Dane zawarte w tabeli zostały zweryfikowane i skorygowane. (str. 91)
	Uwaga nr 23 *(Finanse gminy, s. 96)*	**Ad. 23 Uwaga uwzględniona częściowo**

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	Treść uwagi: Opis zmian dochodów z PIT i podatku od nieruchomości należy ponownie przeliczyć i dopasować do przedstawionych danych. Trzeba rozróżnić wzrost nominalny od realnego, uwzględnić inflację oraz wskazać zdarzenia jednorazowe lub zmiany prawne wpływające na dochody. Należy przypisać wyjaśnienia zmian wpływów z PIT do właściwych lat oraz uzgodnić procentowy wzrost podatku od nieruchomości z podanymi kwotami. Uzasadnienie: Największy przyrost wpływów z PIT w przytoczonej serii następuje między 2024 a 2025 r. (z 7,65 mln zł do 18,83 mln zł), natomiast wyjaśnienie dużej dysproporcji odniesiono do lat 2023-2024. W przypadku podatku od nieruchomości ten sam fragment opisuje zmianę z ponad 7 mln zł do 14,76 mln zł jako ponad dwukrotny wzrost oraz jako wzrost o około 45%, bez wyjaśnienia różnicy. Niespójne tempo wzrostu i pominięcie inflacji mogą prowadzić do błędnej oceny trwałości dochodów, a następnie do zaplanowania inwestycji przekraczających możliwości budżetu.	Skorygowano oraz uszczegółowiono treść opisu zgodnie z uwagą. (str. 96)
	Uwaga nr 24 *(Wnioski z diagnozy finansowej, s. 98-100)* Treść uwagi: Wnioski dotyczące struktury wydatków i stabilności finansowej wymagają korekty oraz szerszej analizy. Należy uzgodnić udziały poszczególnych działów, a ocenę możliwości finansowych uzupełnić o nadwyżkę operacyjną netto, koszty obsługi długu, zobowiązania wieloletnie, planowane inwestycje i zdolność zapewnienia wkładu własnego. Wskazane jest przedstawienie wariantów finansowych dla najważniejszych przedsięwzięć. Uzasadnienie: Na s. 98 wskazano 21-27% wydatków na oświatę, średnio 18% na gospodarkę komunalną i średnio 12% na administrację, natomiast na s. 100 stwierdzono, że te trzy działy łącznie pochłaniają średnio 18% wydatków. Takie wartości nie mogą być jednocześnie prawidłowe. Oparcie oceny wyłącznie na nadwyżce operacyjnej brutto i relacji długu do dochodów	**Ad. 24 Uwaga uwzględniona częściowo** Skorygowano treść wniosku z diagnozy zgodnie z uwagą. (str. 101) W odniesieniu do oceny możliwości finansowych gminy, w Strategii jest ona przedstawiona w sposób strategiczny i służy określeniu ogólnych zdolności rozwojowych jednostki samorządu terytorialnego w wieloletniej perspektywie. W tym celu wykorzystano podstawowe i powszechnie stosowane wskaźniki kondycji finansowej, w szczególności nadwyżkę operacyjną oraz poziom zadłużenia, które pozwalają na ocenę potencjału finansowego gminy w sposób syntetyczny i adekwatny do charakteru dokumentu strategicznego. Proponowane w uwadze elementy, takie jak nadwyżka operacyjna netto, koszty obsługi długu, zobowiązania wieloletnie, szczegółowa analiza zdolności zapewnienia

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	bieżących może przesłonić obciążenia związane z obsługą zadłużenia i wkładem własnym. Może to skutkować przyjęciem niewykonalnego portfela inwestycji albo koniecznością rezygnacji z ważnych zadań już w trakcie realizacji strategii.	wkładu własnego czy wariantowe modele finansowania poszczególnych przedsięwzięć, są przedmiotem bieżącego planowania finansowego i podlegają szczegółowej analizie w ramach Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz corocznych uchwał budżetowych. Dokumenty te są regularnie aktualizowane i stanowią właściwe narzędzie do monitorowania zmieniających się uwarunkowań finansowych. Ponadto, niemożliwe jest jednoznaczne zdefiniowanie wariantów finansowych przyjętych kierunków rozwoju ze względu na ich szeroki zakres rzeczowy oraz zmieniającą się w okresie obowiązywania Strategii dostępność środków zewnętrznych i warunków finansowania. Nadmierne uszczegółowienie części finansowej mogłoby prowadzić do szybkiej dezaktualizacji dokumentu i ograniczenia jego elastyczności w reagowaniu na zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze oraz finansowe.
	Uwaga nr 25 *(Biogazownia na składowisku, s. 79 i 117)* Treść uwagi: Należy wyjaśnić rozbieżność dotyczącą roku uruchomienia biogazowni na składowisku. Trzeba rozróżnić zakończenie budowy, rozruch technologiczny, uzyskanie wymaganych decyzji i rozpoczęcie pełnej eksploatacji oraz wskazać dokument potwierdzający każdą z podanych dat. W całym projekcie należy następnie stosować jednolitą informację. Uzasadnienie: Na s. 79 wskazano uruchomienie biogazowni w 2024 r., natomiast na s. 117 - w 2025 r. Różnica może wynikać z odmiennych etapów inwestycji, ale nie została wyjaśniona. Nieprecyzyjna data utrudnia ustalenie, od kiedy należy oceniać efekty instalacji, porównywać wyniki monitoringu i rozliczać działania ograniczające emisje. Może też prowadzić do przedwczesnego uznania problemu za rozwiązany.	**Ad. 25 Uwaga uwzględniona** Skorygowano treść Diagnozy zgodnie z uwagą. (str. 117) Uzupełniono Diagnozę o dokładne odniesienie do źródła pozyskanych informacji. (str. 79)

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	Uwaga nr 26 *(Składowisko odpadów, s. 117-120 oraz cel 3.5 na s. 160)* Treść uwagi: W strategii nie uwzględniono odrębnego, mierzalnego programu działań dotyczących składowiska odpadów. Należy przedstawić zalecenia wynikające z audytu, terminy i podmioty odpowiedzialne, parametry monitoringu gazu i odorów, sposób publikowania wyników, procedurę przyjmowania i rozpatrywania zgłoszeń mieszkańców oraz kamienie milowe rekultywacji do 2029 i 2032 r. Wniosek o zgodności działania składowiska należy ograniczyć do zakresu rzeczywiście objętego badaniem i potwierdzonego dokumentami. Uzasadnienie: Projekt potwierdza wieloletnie uciążliwości, zanieczyszczenia gazu składowiskowego oraz niską ocenę skuteczności dotychczasowych działań przez mieszkańców, lecz nie przekłada tych ustaleń na program naprawczy. Opis audytu dotyczy głównie systemu odgazowania, dlatego nie daje podstaw do ogólnego wniosku o zgodności całego składowiska ze wszystkimi wymaganiami. Brak terminów, odpowiedzialności i jawnego monitoringu może spowodować, że problem zostanie uznany w strategii za rozwiązany, mimo dalszych uciążliwości, a mieszkańcy nie będą mieli podstaw do oceny postępu i egzekwowania działań.	**Ad. 26 Uwaga nie została uwzględniona** Strategia wskazuje konieczność rekultywacji terenu składowiska po zakończeniu jego działalności, przy czym jako dokument kierunkowy oraz długoterminowy nie wyznacza dokładnego programu działalności i rekultywacji składowiska. Elementy te są przedmiotem dokumentacji składanej właściwym organom przez podmiot zarządzający obiektem na odpowiednich etapach jego funkcjonowania, w tym na etapie wnioskowania o wydanie pozwolenia na budowę składowiska odpadów, zgodnie z art. 127 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2026 poz. 1328).
	Uwaga nr 27 *(Opieka zdrowotna i SWOT, s. 23 i 140)* Treść uwagi: Należy doprecyzować status gabinetu stomatologicznego i usunąć rozbieżność między diagnozą a analizą SWOT. Trzeba wskazać, czy gabinet faktycznie udziela świadczeń, czy są one finansowane ze środków publicznych, jaki jest zakres usług, wymiar dostępności oraz liczba przyjmowanych pacjentów. Następnie stan faktyczny należy jednolicie opisać w całym dokumencie. Uzasadnienie: Na s. 23 podano, że w strukturze publicznej przychodni działa gabinet stomatologiczny, natomiast na s. 140 jako słabą stronę wskazano brak	**Ad. 27 Uwaga uwzględniona częściowo** Treść analizy SWOT skorygowano zgodnie z danymi podanymi w Diagnozie (str. 140), przy czym wskazuje ona już sposób finansowania opieki stomatologicznej. Brak dostępności szczegółowych informacji dotyczących działalności gabinetu stomatologicznego uniemożliwia przeprowadzenie rzetelnej analizy. Niemniej, należy mieć na uwadze, iż kierunkowy charakter Strategii nie determinuje konieczności wyznaczania poszczególnych przedsięwzięć, a realizowane kierunki rozwoju powinny opierać się na pogłębionej analizie, prowadzonej na etapie realizacji Strategii.

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	publicznej opieki stomatologicznej. Oba stwierdzenia mogą dotyczyć różnych aspektów dostępności, ale strategia tego nie wyjaśnia. Pozostawienie sprzeczności może prowadzić do błędnego uznania, że potrzeba mieszkańców jest już zaspokojona albo przeciwnie - że usługa w ogóle nie istnieje. Wpłynie to na sposób sformułowania celów zdrowotnych i decyzje o finansowaniu świadczeń.	
	Uwaga nr 28 *(Analiza SWOT i wybór strategii, s. 139-149)* Treść uwagi: Analiza SWOT oraz wybór strategii "agresywnej (maxi-maxi)" wymagają przedstawienia przejrzystej metody. Należy wskazać źródło każdego czynnika, jego znaczenie, prawdopodobieństwo, wagę oraz wynik analizy powiązań TOWS. Na tej podstawie trzeba ponownie uzasadnić wybrany typ strategii albo dostosować go do rzeczywistego bilansu mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń. Uzasadnienie: Wniosek o zdecydowanej dominacji mocnych stron i szans nie wynika z żadnej punktacji ani analizy zależności. Samo policzenie haseł nie uwzględnia ich znaczenia, podczas gdy diagnoza wskazuje problemy strukturalne, między innymi depopulację, brak kanalizacji na wsi, ograniczenia energetyczne, uciążliwości składowiska i luki usługowe. Nieudokumentowany wybór strategii może skierować działania na ekspansję i nowe przedsięwzięcia, mimo że pilniejsze może być usunięcie podstawowych deficytów. Utrudnia to również ocenę, dlaczego jedne działania uznano za ważniejsze od innych.	**Ad. 28 Uwaga nie została uwzględniona** Wybór strategii rozwoju o charakterze agresywnym (maxi-maxi) został dokonany na podstawie przyjętej metody interpretacji wyników analizy SWOT, zgodnie z którą przewaga liczby zidentyfikowanych mocnych stron i szans nad słabymi stronami i zagrożeniami wskazuje na zasadność przyjęcia strategii ukierunkowanej na wykorzystanie potencjału rozwojowego oraz korzystnych uwarunkowań zewnętrznych. Oznacza to, że mimo występowania określonych problemów i ograniczeń rozwojowych, ogólny bilans czynników wewnętrznych i zewnętrznych został oceniony jako sprzyjający aktywnemu rozwojowi gminy. Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2) ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju Diagnoza sporządzana na potrzeby Strategii Rozwoju Gminy ma określać zidentyfikowane potencjały i problemy rozwojowe, z uwzględnieniem zróżnicowań przestrzennych, co jest istotą analizy SWOT. Na etapie formułowania kierunków rozwoju Gminy analiza TOWS jest zbyt szczegółową analizą, która mogłaby zaburzać długookresowy charakter dokumentu poprzez brak uwzględnienia zachodzących uwarunkowań w skali lokalnej i krajowej.
	Uwaga nr 29 *(Rozdział 8 Misja i wizja, s. 150)* Treść uwagi:	**Ad. 29 Uwaga nie została uwzględniona** Dokument Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037 zawiera w pełni sformułowaną misję i wizję

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	Rozdział 8 nie zawiera właściwej treści misji i wizji i wymaga uzupełnienia. Misja i wizja powinny zostać sformułowane po usunięciu rozbieżności w diagnozie, a następnie powiązane z celami, przedsięwzięciami i wskaźnikami. Przykładowa misja może brzmieć: "Gmina Zakroczym zapewnia mieszkańcom miasta i sołectw równy dostęp do podstawowych usług, bezpiecznej infrastruktury i przejrzystego zarządzania, rozwijając gospodarkę w sposób odpowiedzialny przestrzennie i środowiskowo". Przykładowa wizja: "W 2037 r. Gmina Zakroczym jest spójną, dobrze skomunikowaną i odporną gminą miejsko-wiejską, w której mieszkańcy wszystkich miejscowości mają dostęp do wody, bezpiecznego systemu gospodarki ściekowej, transportu, internetu i miejsc integracji, a rozwój gospodarczy nie pogarsza jakości życia ani środowiska". Proponowane brzmienie należy traktować jako punkt wyjścia do dyskusji, a nie warunek przyjęcia uwagi. Uzasadnienie: Rozdział wyłącznie wyjaśnia pojęcia misji i wizji, natomiast miejsca przeznaczone na ich treść pozostają puste. Jednocześnie na s. 151 stwierdzono, że cele prowadzą do stanu przedstawionego w wizji. Bez określenia docelowego obrazu gminy nie można sprawdzić, czy cele tworzą spójną całość ani rozstrzygać konfliktów między inwestycjami, ochroną środowiska, rozwojem zabudowy i dostępnością usług. Może to prowadzić do wyboru projektów zgodnych z pojedynczym celem, lecz sprzecznych z ogólnym kierunkiem rozwoju gminy.	rozwoju Gminy, przedstawioną w rozdziale 8. „Misja i wizja Gminy Zakroczym) (str. 150). Przedstawiona misja i wizja stanowi efekt przedstawionej Diagnozy oraz zidentyfikowanych potrzeb, barier i potencjałów rozwojowych.
	Uwaga nr 30 *(Cele strategiczne i operacyjne, s. 151-162)* Treść uwagi: W projekcie nie określono hierarchii celów ani rzeczywistych priorytetów. Należy wskazać ograniczoną listę priorytetów na lata 2027-2030 i 2031-2037 oraz przygotować portfel przedsięwzięć. Dla każdego przedsięwzięcia trzeba podać co najmniej lokalizację, oczekiwany rezultat, odpowiedzialną komórkę lub podmiot, partnerów, termin, orientacyjny koszt, możliwe finansowanie, najważniejsze zależności i miernik wykonania. Nie należy zakładać, że wszystkie cele są równorzędne.	**Ad. 30 Uwaga nie została uwzględniona** Strategia Rozwoju Gminy jest dokumentem o charakterze strategicznym, kierunkowym i długoterminowym, którego zadaniem jest wyznaczenie wizji rozwoju, celów strategicznych oraz kierunków działań w wieloletniej perspektywie. Dokument ten nie zastępuje programów wykonawczych, planów operacyjnych, Wieloletniej Prognozy Finansowej ani corocznych budżetów, które służą uszczegółowieniu i etapowaniu konkretnych przedsięwzięć.

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	Uzasadnienie: Obecna część strategiczna ma charakter szerokiego katalogu zamierzeń. Przy ograniczonych środkach finansowych i kadrowych gmina będzie musiała wybierać między zadaniami, ale dokument nie wskazuje zasad tego wyboru. Brak etapów i portfela projektów utrudnia powiązanie strategii z budżetem i WPF, rozmywa odpowiedzialność oraz pozwala odkładać trudniejsze działania bez formalnego naruszenia dokumentu. Mieszkańcy nie będą mogli ustalić, które zadania rzeczywiście mają zostać wykonane w pierwszej kolejności.	W Strategii określono cele rozwojowe, oczekiwane rezultaty ich realizacji, ramowe zasady wdrażania oraz potencjalne źródła finansowania działań. Zakres ten jest adekwatny do funkcji dokumentu strategicznego i pozwala na zachowanie niezbędnej elastyczności w procesie jego realizacji. Wdrażanie kolejnych kierunków określonych w Strategii będzie zależało od bieżących potrzeb społeczności lokalnej, decyzji organów gminy oraz zewnętrznych podmiotów zarządzających, możliwości finansowych, a także pozyskanych środków zewnętrznych.
	Uwaga nr 31 *(Rezultaty zależne od podmiotów zewnętrznych, s. 152-160 i 165-166)* Treść uwagi: Przy rezultatach zależnych od podmiotów zewnętrznych należy doprecyzować zakres wpływu gminy. Dla każdego takiego zadania trzeba wskazać rolę gminy jako lidera, partnera lub podmiotu prowadzącego działania rzecznicze, a także właściciela zadania, stan uzgodnień, warunki realizacji i wariant rezerwowy. Dotyczy to w szczególności szkoły ponadpodstawowej, lekarzy specjalistów, GPZ, linii kolejowej, dróg krajowych i powiatowych oraz sieci operatorów. Uzasadnienie: Gmina nie może samodzielnie zagwarantować realizacji zadań należących do innych samorządów, administracji rządowej, spółek sieciowych lub prywatnych operatorów. Przedstawienie ich bez wskazania odpowiedzialności i potwierdzonego partnerstwa może stworzyć mylne wrażenie, że są to przedsięwzięcia zabezpieczone i pozostające pod pełną kontrolą gminy. W razie braku decyzji podmiotu zewnętrznego cele nie zostaną osiągnięte, a strategia nie będzie pozwalała ustalić, czy gmina wykonała wszystkie działania pozostające w jej kompetencji.	**Ad. 31 Uwaga uwzględniona częściowo** Uszczegółowiono opis realizacji strategii o zakres podmiotów odpowiedzialnych za to zadanie oraz wyróżniono najważniejsze rezultaty kierunków, które są możliwe do osiągnięcia poprzez zaangażowanie podmiotów zewnętrznych. (str. 203)
	Uwaga nr 32 *(Infrastruktura wsi, s. 158-160 i 164-166)* Treść uwagi:	**Ad. 32 Uwaga nie została uwzględniona** Przedstawione w uwadze przedsięwzięcia nie są przedmiotem dokumentu Strategii Rozwoju Gminy, ze względu na kierunkowy charakter dokumentu, który nie

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	W części strategicznej nie uwzględniono w wystarczająco konkretny sposób potrzeb obszaru Smoszewo-Wygoda Smoszewska. Należy odrębnie ocenić własność, wykonalność techniczną, zasadność i orientacyjne koszty następujących przedsięwzięć: budowy świetlicy wiejskiej obsługującej obie miejscowości, budowy lub poprawy drogi i sieci wodociągowej przy działce nr 141406_5.0018.81, poprawy drogi na działce nr 141406_5.0018.43, dalszej modernizacji SUW Henrysin w zakresie wynikającym z aktualnych potrzeb oraz utworzenia siłowni plenerowej przy Gminnym Klubie Dziecięcym w Wygodzie Smoszewskiej. Zadania uznane za wykonalne należy wpisać do portfela przedsięwzięć lub planu wykonawczego, podając etap, termin i przewidywany koszt. Każde z wymienionych zadań powinno zostać rozpatrzone oddzielnie. Uzasadnienie: Strategia deklaruje zmniejszanie dysproporcji między miastem i wsią oraz budowę nowych świetlic, ale nie przekłada tej deklaracji na zadania przypisane do konkretnych miejscowości. Bez odrębnej oceny poszczególnych potrzeb urząd może ograniczyć się do ogólnej odpowiedzi, a brak własności lub wykonalności jednego zadania może przesłonić zasadność pozostałych. Niewskazanie konkretnych działań, etapów i terminów utrudni mieszkańcom kontrolę postępu i może spowodować, że potrzeby tego obszaru pozostaną poza planami inwestycyjnymi przez cały okres obowiązywania strategii.	zawiera konkretnych projektów inwestycyjnych, ani nie determinuje ich dokładnej lokalizacji. Jednocześnie Strategia dąży do proporcjonalnego względem pełnionych funkcji, rozwoju całej Gminy, a wymienione zadania są zgodne z obranymi kierunkami. Rozmieszczenie przestrzenne kierunków rozwoju stanowi z kolei jedynie zobrazowanie poglądowe i nie posiada odwzorowania kartograficznego, co oznacza, że kierunki przedstawione na modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej są jedynie sugestią obszaru, którego mogą dotyczyć, jednak nie wyznaczają jednoznacznie ich konkretnych lokalizacji.
	Uwaga nr 33 *(Model funkcjonalno-przestrzenny, s. 165 - propozycja sieci pól golfowych)* Treść uwagi: Umieszczenie w modelu funkcjonalno-przestrzennym przykładu "sieci pól golfowych" nie zostało poprzedzone analizą uzasadniającą tak szczegółowy kierunek. Należy usunąć ten przykład albo przedstawić analizę popytu, własności gruntów, kosztów i modelu finansowania, zużycia wody, wpływu na środowisko, dostępności dla mieszkańców oraz alternatywnego wykorzystania terenów. Koncepcję należy również porównać z potrzebami w zakresie ogólnodostępnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.	**Ad. 33 Uwaga uwzględniona** Podany przykład usunięto zgodnie z treścią uwagi. (str. 165)

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	Uzasadnienie: Projekt wskazuje możliwość aż trzech lokalizacji, mimo że nie przedstawiono badania zapotrzebowania ani oceny wykonalności. Nawet jeżeli jest to tylko przykład, jego umieszczenie w modelu przestrzennym może wpływać na późniejsze decyzje planistyczne i oczekiwania inwestorów. Bez analizy kosztów i skutków może dojść do uprzywilejowania terenochłonnego i potencjalnie wodochłonnego sposobu zagospodarowania kosztem infrastruktury potrzebnej większej liczbie mieszkańców oraz podstawowych inwestycji wodno-ściekowych.	
	Uwaga nr 34 *(Zapotrzebowanie na nową zabudowę, s. 173-175 w związku z s. 18-19)* Treść uwagi: Założenia dotyczące przyszłej liczby mieszkańców i zapotrzebowania na zabudowę są wzajemnie niespójne. Należy usunąć nieudokumentowane twierdzenie o ponadprzeciętnym wzroście ludności albo przedstawić wariantową prognozę demograficzną wraz z warunkami jej realizacji. Bilans zapotrzebowania mieszkaniowego powinien być zgodny z przyjętym wariantem i uwzględniać istniejące rezerwy terenów, koszty infrastruktury, dostępność usług oraz późniejsze koszty utrzymania rozproszonej zabudowy. Uzasadnienie: Na s. 18-19 przyjęto spadek liczby mieszkańców Zakroczymia o 579 osób do 2037 r., natomiast na s. 173 uznano, że lokalne uwarunkowania uzasadniają prognozę ponadprzeciętnego wzrostu. Dalsze wnioski oparto głównie na przypuszczeniach dotyczących inwestycji, kolei i migracji. Przyjęcie sprzecznych założeń może prowadzić do wyznaczenia nadmiernej powierzchni nowych terenów mieszkaniowych, rozproszenia zabudowy i wzrostu kosztów budowy oraz utrzymania dróg, sieci, transportu i usług publicznych.	**Ad. 34 Uwaga nie została uwzględniona** Prognoza demograficzna jest wynikiem matematycznego modelowania, w związku z czym nie bierze pod uwagę lokalnych uwarunkowań otoczenia gospodarczego, funkcjonalnego, infrastrukturalnego oraz możliwości rozwojowych. Głównym założeniem Strategii jest z kolei poprawa tych komponentów, które w efekcie mogą przyczynić się do podniesienia jakości życia obecnych mieszkańców, a także zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej dla ludności napływowej, dążąc jednocześnie do odwrócenia tendencji depopulacji. Dlatego też uznaje się za w pełni uzasadnione oparcie analizy zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową na podstawach funkcjonalno-infrastrukturalnych oraz gospodarczych, która pozwoli na wyznaczenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej kształtowanej z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, określonymi w rozdziale 11. „Ustalenia i rekomendacje dotyczące kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej”, w szczególności dotyczących kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.
	Uwaga nr 35	**Ad. 35 Uwaga nie została uwzględniona**

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	(Model struktury funkcjonalno-przestrzennej, s. 163-169) Treść uwagi: Model struktury funkcjonalno-przestrzennej należy doprecyzować pod względem powiązania map z częścią tekstową i systemem realizacji. Mapy zawierają legendy i podziałkę, jednak należy uzupełnić je o źródła i daty danych oraz odniesienia oznaczeń do konkretnych celów i przedsięwzięć. Trzeba wskazać, które kierunki mają charakter orientacyjny, jaki jest stan przygotowania proponowanych inwestycji i na jakim etapie zostaną uszczegółowione ich lokalizacje. Należy przygotować tabelę tych powiązań oraz udostępnić mapy w rozdzielczości umożliwiającej odczytanie wszystkich oznaczeń. Uzasadnienie: Projekt rozdziela istniejące funkcje terenów i kierunki rozwoju, a jednocześnie zastrzega na s. 163 poglądowy charakter modeli oraz nieobligatoryjność lokalizacji. Bez wskazania związku symboli mapy z przedsięwzięciami i etapami realizacji nie wiadomo, które propozycje wynikają z przygotowanych działań, a które wymagają dopiero analiz i uzgodnień. Może to prowadzić do rozbieżnych interpretacji przy podejmowaniu decyzji planistycznych i inwestycyjnych oraz utrudnić mieszkańcom ocenę, jakie działania rzeczywiście przewidziano dla ich miejscowości.	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej w zakresie funkcji terenów jest wynikową uwarunkowań szeroko opisanych w Diagnozie. Drugi z modeli – zawierający kierunki rozwoju stanowi z kolei graficzną reprezentację celów i kierunków rozwoju zawartych w rozdziale 9. „Cele strategiczne rozwoju". Jednocześnie, jego dokładny opis stanowi treść rozdziału 10. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej". Oba modele struktury funkcjonalno-przestrzennej zostały wykonane w sposób umożliwiający pełne odczytanie ich treści przez mieszkańców, bez konieczności zastosowania specjalistycznych narzędzi technicznych. Jednocześnie jest on jedynie graficznym przedstawieniem założeń rozwojowych i nie stanowi odwzorowania kartograficznego, posiadającego szczegółowo przypisaną lokalizację, co zostało wskazane na początku rozdziału 10.
	Uwaga nr 36 *(System realizacji, s. 202)* Treść uwagi: System realizacji należy uzupełnić o wskazanie komórki organizacyjnej lub stanowiska odpowiedzialnego za koordynację strategii, właścicieli poszczególnych celów i wskaźników, roczny plan wykonawczy, terminy raportowania, zasady weryfikacji i zatwierdzania danych, procedurę działań naprawczych oraz ewaluację śródokresową i końcową. Odpowiedzialność powinna być przypisana funkcji lub jednostce organizacyjnej, a nie konkretnej osobie, aby system pozostał aktualny mimo zmian kadrowych. Uzasadnienie:	**Ad. 36 Uwaga nie została uwzględniona** System realizacji strategii został przygotowany zgodnie z wymogami ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, określonymi w art. 10e ust. 3 pkt 8).

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	Projekt odkłada przypisanie odpowiedzialności na okres po uchwaleniu strategii i ogranicza monitoring głównie do raportu o stanie gminy oraz tabeli wskaźników. Nie wiadomo, kto ma gromadzić dane, kto ocenia ich wiarygodność, kiedy stwierdza odchylenie od planu i kto uruchamia działania naprawcze. Brak trwałego właściciela procesu może prowadzić do opóźnień, rozproszenia odpowiedzialności i sporządzania sprawozdań, które opisują stan, ale nie powodują korekty nieskutecznych działań.	
	Uwaga nr 37 *(Ramy i źródła finansowania, s. 202-203)* Treść uwagi: Rozdział dotyczący finansowania zawiera jedynie ogólny katalog źródeł i wymaga uzupełnienia o realistyczne ramy kwotowe realizacji strategii. Dla priorytetowych przedsięwzięć należy podać przedziały kosztów, przewidywane wydatki własne, wymagany wkład własny, powiązanie z budżetem i WPF, możliwe źródła zewnętrzne, lata aplikowania oraz wariant minimalny, bazowy i rozszerzony. Należy także uwzględnić finansowanie po zakończeniu obecnej perspektywy programowej. Uzasadnienie: Dokument nie zawiera kwot ani przypisania źródeł finansowania do konkretnych celów. Koncentruje się na programach perspektywy 2021-2027 i KPO, mimo że strategia ma obowiązywać do 2037 r. Bez oszacowania kosztów i wkładu własnego nie można ocenić wykonalności planu ani jego wpływu na zadłużenie i bieżące wydatki gminy. Brak wariantów może spowodować, że nieuzyskanie dotacji zatrzyma całe przedsięwzięcia, ponieważ strategia nie wskazuje, które ich części gmina zrealizuje samodzielnie.	**Ad. 37 Uwaga nie została uwzględniona** Szczegółowe koszty przedsięwzięć, poziom wkładu własnego oraz harmonogram aplikowania o środki zewnętrzne uzależnione są od uwarunkowań finansowych oraz dostępnych programów wsparcia niemożliwych do określenia w perspektywie dziesięcioletniej. Dlatego też szczegółowe dane realizacyjne mogą być określone w ramach budżetu gminy oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej. Rozdział dotyczący finansowania wskazuje potencjalne źródła środków niezbędnych do realizacji celów Strategii, przy czym katalog ten ma charakter otwarty i nie ogranicza się wyłącznie do obecnej perspektywy finansowej. Wprowadzenie szczegółowych kalkulacji kosztów i wariantów finansowych dla poszczególnych przedsięwzięć mogłoby prowadzić do szybkiej dezaktualizacji dokumentu oraz ograniczenia jego elastyczności w reagowaniu na zmieniające się warunki finansowe i programowe.
	Uwaga nr 38 *(Tabela ewaluacyjna, s. 204-211)* Treść uwagi: Tabela ewaluacyjna wymaga uzupełnienia o konkretne wartości docelowe co najmniej na 2030 i 2037 r. Dla każdego wskaźnika należy wskazać rok i metodę ustalenia wartości bazowej, częstotliwość pomiaru, dokładne źródło danych, odpowiedzialną komórkę lub podmiot oraz próg odchylenia	**Ad. 38 Uwaga nie została uwzględniona** Strategia Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037 jest dokumentem o charakterze strategicznym, kierunkowym i długoterminowym, którego celem jest wyznaczenie głównych kierunków rozwoju gminy w perspektywie wieloletniej. W związku z tym nie jest zasadne określanie dla wszystkich wskaźników

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	uruchamiający działanie naprawcze. Określenia "wzrost", "spadek" i "stabilizacja" nie powinny zastępować mierzalnych wartości. Uzasadnienie: Przy obecnej konstrukcji nawet symboliczna zmiana może zostać przedstawiona jako osiągnięcie celu, niezależnie od skali wydatków i rzeczywistego wpływu na sytuację mieszkańców. Ogólne wskazanie "Urząd Miejski" jako źródła nie pozwala ustalić, z jakiej ewidencji pochodzą dane i czy są porównywalne w kolejnych latach. Brak progów i odpowiedzialności umożliwia wybiórcze raportowanie oraz utrudnia podjęcie działań naprawczych, gdy realizacja strategii odbiega od założeń.	szczegółowych wartości docelowych na poszczególne lata realizacji, gdyż ich osiągnięcie uzależnione będzie od wielu zmiennych czynników społecznych, gospodarczych, środowiskowych i finansowych, pozostających częściowo poza bezpośrednim wpływem samorządu. Przyjęte w Strategii wskaźniki wraz z oczekiwanym kierunkiem zmian (wzrost, spadek, stabilizacja) pozwalają na monitorowanie postępów w realizacji celów strategicznych przy zachowaniu niezbędnej elastyczności zarządczej. Takie podejście jest powszechnie stosowane w dokumentach strategicznych o horyzoncie wieloletnim, dla których wyznacza się jedynie kierunki rozwoju a nie konkretne plany inwestycyjne, będące przedmiotem programów wykonawczych, planów działań czy dokumentów wdrożeniowych, ustalających na kolejnych etapach realizacji Strategii dokładne parametry wykonawcze.
	Uwaga nr 39 *(Błędne kierunki zmian wskaźników, s. 204-211)* Treść uwagi: Kierunki zmian i dobór części wskaźników są niespójne z deklarowanymi celami albo nie mierzą ich rzeczywistych rezultatów. Należy zweryfikować całą tabelę. Nie można automatycznie uznawać za poprawę wzrostu liczby dzieci na placówkę i liczby dorosłych na jedno zajęcie, spadku liczby posiedzeń GKRPA ani wzrostu masy selektywnie odbieranych odpadów. Korekty wymagają również: wzrost udziału bezrobotnych, spadek odsetka zatwierdzonych wniosków mieszkaniowych oraz spadek liczby projektów modernizacji sieci energetycznej przy wartości bazowej 0. Mierniki należy powiązać z dostępnością miejsc, czasem oczekiwania, niezawodnością usług, poziomem bezrobocia i recyklingu. Uzasadnienie: Obecne kierunki mogą pozwolić na wykazanie sukcesu mimo pogorszenia sytuacji mieszkańców. Więcej dzieci na placówkę może oznaczać większe	**Ad. 39 Uwaga uwzględniona częściowo** Tabela ewaluacyjna została zweryfikowana i skorygowana. Jednocześnie wymienione wskaźniki uważa się za zdefiniowane w sposób uzasadniający kierunek planowanych zmian, tj. wzrost liczby uczniów w jednej placówce oświatowej wskazuje na pełne wykorzystanie posiadanej infrastruktury oraz wzrost rangi placówek gminnych na tle innych samorządów, co stanowi czynnik przyciągający nowych uczniów oraz eliminujący konieczność poszukiwania placówek edukacyjnych poza Gminą dla uczniów zamieszkujących ją, wzrost liczby dorosłych uczestniczących w zajęciach zorganizowanych wskazuje na większe zainteresowanie dostępną ofertą kulturalną, spadek posiedzeń GKRPA uzasadnia zmniejszającą się liczbę przypadków alkoholowych na terenie Gminy, z kolei zwiększony odsetek pozytywnie

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	obciążenie, a mniej posiedzeń komisji ograniczenie jej aktywności. Wzrost udziału bezrobotnych jest sprzeczny z celem rozwoju kadr, a spadek udziału zatwierdzonych wniosków nie potwierdza skuteczniejszej pomocy mieszkaniowej. Wskaźnik liczby projektów o wartości bazowej 0 nie może osiągnąć dalszego spadku. Bez zmiany mierników monitoring może premiować pozorną poprawę i utrudniać rozpoznanie rzeczywistych problemów.	rozpatrzonych wniosków mieszkaniowych świadczy o wzroście skuteczności zaspokajania potrzeb mieszkaniowych dla osób w kryzysie zamieszkania.
	Uwaga nr 40 *(Błędy konstrukcji wskaźników, s. 207 i 209-211)* Treść uwagi: Nazwy, jednostki, wartości bazowe i źródła części wskaźników są niespójne i wymagają korekty. Należy opracować słownik wskaźników z definicją, wzorem, jednostką, zakresem danych, źródłem, częstotliwością pomiaru i podmiotem odpowiedzialnym. Udział zgłoszeń zakończonych interwencją powinien mieć jednostkę procentową. Dla dostępności obiektów publicznych trzeba uzgodnić nazwę z pomiarem liczby albo odsetka obiektów. Liczbę jednolitych części wód o dobrym stanie należy wyrażać w sztukach i oprzeć na właściwym monitoringu. Dla udziałów stref należy wyjaśnić podział powierzchni oraz ustalić odrębne, uzasadnione cele. Uzasadnienie: Udział zgłoszeń zakończonych interwencją ma jednostkę „szt.”, natomiast wskaźnik dostępności obiektów opisano jako „liczbę” w ogólnej liczbie obiektów, z jednostką procentową. Liczbie jednolitych części wód przypisano jednostkę Mg/l i źródło „Urząd Miejski”, co nie pozwala odtworzyć pomiaru stanu wód. Wspólny kierunek „wzrost” dla udziałów stref nie wyjaśnia ich wzajemnych relacji ani skutków przestrzennych. Błędy te mogą prowadzić do stosowania różnych metod obliczeń, nieporównywalnych wyników i błędnej oceny, czy rzeczywiście nastąpiła poprawa.	**Ad. 40 Uwaga uwzględniona częściowo** Wskaźniki tabeli ewaluacyjnej zweryfikowano i skorygowano. (str. 205-212) Wskaźniki tabeli ewaluacyjnej zostały sporządzone w taki sposób, aby były mierzalne na podstawie ogólnodostępnych danych statystycznych w cyklu rocznym, jak zakłada system realizacji przedstawiony w rozdziale 13.
	Uwaga nr 41 *(Cały system celów, finansowania i monitoringu, s. 149-211)* Treść uwagi:	**Ad. 41 Uwaga uwzględniona** Ocenę wykonalności ex-ante sporządzono jako załącznik 3 do dokumentu Strategii Rozwoju Gminy.

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	W przedstawionym projekcie nie zaprezentowano wyników oceny wykonalności ex ante ani rejestru ryzyk dla priorytetowych działań. Należy przedstawić pełne powiązanie: diagnoza - problem - cel - przedsięwzięcie - finansowanie - wskaźnik. Jeżeli ocena została sporządzona jako odrębne opracowanie, należy ją udostępnić i wskazać, jak jej wyniki uwzględniono w projekcie. Dla każdego priorytetu trzeba określić najważniejsze ryzyka, ich prawdopodobieństwo i skutek, odpowiedzialną komórkę lub partnera, działania zapobiegawcze, przewidywany koszt oraz wariant awaryjny. Uzasadnienie: Realizacja wielu zamierzeń zależy od środków zewnętrznych, decyzji innych podmiotów, zmian demograficznych, dostępności gruntów i infrastruktury oraz zdolności organizacyjnej gminy. Projekt nie pokazuje, które z tych warunków zostały już spełnione ani jak gmina zareaguje, gdy założenia się nie potwierdzą. Bez oceny wykonalności i ryzyk Rada nie może racjonalnie ocenić szans realizacji strategii, a mieszkańcy nie będą mogli odróżnić opóźnienia uzasadnionego od braku działania. Brak pełnego łańcucha interwencji utrudnia także sprawdzenie, czy wydatki i projekty rzeczywiście odpowiadają na problemy wskazane w diagnozie.	
	Uwaga nr 42 *(W strategii na s. 50 budynki mieszkalne w Smoszewie.)* Treść uwagi: Należy zweryfikować i zaktualizować informacje o własności obiektów zabytkowych, w szczególności budynku Smoszewo 3, uwzględniając jego sprzedaż. Należy jednoznacznie rozróżnić obiekty ujęte w GEZ od zabytków należących do gminy. Uzasadnienie: Nieaktualne dane mogą prowadzić do błędnej oceny zasobu mienia gminnego, obowiązków właścicielskich oraz możliwości bezpośredniego wykorzystania tych obiektów do realizacji celów strategii.	**Ad. 42 Uwaga uwzględniona** Treść diagnozy zweryfikowano i skorygowano zgodnie z uwagą. (str. 50)
Mieszkaniec II	**Uwaga nr 43** *(Szkoła ponadpodstawowa - str. 153, 165)* Treść uwagi:	**Ad. 43 Uwaga uwzględniona** W celach oraz w opisie modelu uszczegółowiono kwestię szkoły ponadpodstawowej jako wyniku współpracy z samorządem powiatowym. (str. 166)

Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja uwzględnienia
	Urealnienie zapisów dotyczących utworzenia specjalistycznej szkoły ponadpodstawowej. Prowadzenie tego rodzaju szkół należy zasadniczo do zadań powiatu. Wskazaliśmy potrzebę uzależnienia takiego przedsięwzięcia od analizy demograficznej, rzeczywistego zapotrzebowania oraz współpracy z samorządem powiatowym.	
	Uwaga nr 44 *(Frekwencja wyborcza i ocena aktywności obywatelskiej - str. 20–21)* Treść uwagi: Usunięcie lub istotne złagodzenie wniosków utożsamiających niższą frekwencję z apatią mieszkańców, brakiem zaufania do władz czy brakiem zainteresowania sprawami publicznymi. Takie oceny wymagają odrębnych badań i nie wynikają automatycznie z samych statystyk wyborczych.	**Ad. 44 Uwaga uwzględniona** Treść Diagnozy skorygowano zgodnie z uwagą. (str. 20-21)